

Izhaja vsak delavnik popoldne

CENE PO POŠTI:

za celo leto K 144.—
za pol leta K 72.—

V UPRAVI STANE MESEČNO K 10.—

NOVIČAS

Oredništvo in upravnštvo v Kapljarjevi ulici št. 6 — Telefon
uredništva št. 50 — Telefon
upravnštva št. 326

CENE PO POŠTI:

za četrt leta K 36.—
za en mesec K 12.—

DELAVSKI LIST

POSAMEZNA ŠTEVILKA 60 VIN.

66 protestnih shodov

26 shodov na Kranjskem, 40 na Štajerskem,
Desettisoči krščanskega ljudstva protestirajo.

Na praznik sv. Jožefa in včerajšnje nedelje se je vršilo na Kranjskem 26 sijajno uspešnih protestnih shodov proti kulturno-bojnim poskusom, ki jih skušajo izvesti svobodomiselnih liberalci.

Vsi shodi so pokazali, kako globoko pomnijo ljudje namere, ki se pripravljajo od sedanjega svobodomiselnega vlade in njenih strank. Pripravljeni so na najhujši odpor proti vsemu, kar bi naj pomagalo uničiti versko vzgojo naše mladine ter usušiti cerkev v sponi državnih oblasti. Korupcija, ki jo uganjajo sedaj kulturno-bojneži, razplamteva ljudi do silnega odpora proti vsej nemoralnosti, ki se širi baš zadnje čase.

Ravno zato pa se njihovi nameni ne bodo uresničili. Naše ljudstvo je prejkoslej granitna skala, ki je veterjaško in podkupljivo in zalkoholizirano svobodomiselnost ne bo premaknilo zlepa.

V soboto na dan sv. Jožefa sta se vršila shoda v Poljanah in na Trati nad Škofjo Loko. Oba shoda, na katerih je govoril posl. Gostinčar, sta bila dobro obiskana. Sprejela se je soglasno protestna resolucija proti razkristjanjanju šol in proti »kanceljarskemu«. V nedeljo popoldne pa se je vršil shod v Sostrem, na katerem je govoril posl. Gostinčar. Tudi tu so sprejeli zborovalci, katerih je bilo nabito polna dvorana, protestne resolucije. Navdušenje za našo stvar raste povsod.

V Žužemberku se je dne 19. t. m. vršil nad vse sijajen shod. Došlo je na zborovanje nad 2000 ljudi, ki so z nepopisnim orgorjenjem spremljali govor posl. Škulja proti nameram svobodomislecev. Bilo je navzočih tudi nekaj demokratov in tistih pet samostojnežev, ki so še v Žužemberku. Toda tudi ti so soglasno izrazili svojo obsojbo nad delom liberalcev v Belgradu.

Lep shod se je vršil tudi v Vel. Podlogu v Krški dolini, kjer se je zbralo več sto mož, ki so z največjo odločnostjo protestirali proti kulturno-bojnim nameram liberalcev in nemoral. nesnagi, ki jo hočejo ti svobodomiselnih gospodje uvesti pri nas ti škodo ljudstva v šoli, politiki in gospo-

darstvu. Izvajanja urednika Kremžarja so žela vsestransko odobravanje tudi od navzočih par pristašev samostojne stranke.

V Škofji Loki se je zbralo v nedeljo na stotine mož v dvorani, ki je bila nabito polna. Izvajanja dr. Mohoriča so učinkovala kot električna iskra. Može nasprotnih političnih strank, ki pa so ostali še krščanski, so pritrjevali protestu z enako vnemo kot moše iz krščanske organizacije.

V Selcih je v natlačeno polni dvorani samih mož govoril dr. Stanovnik, ki so mu zborovalci voharno pritrjevali.

V Železnikih je protestni shod, na katerem je govoril tudi dr. Stanovnik, dosegel velik uspeh.

Veličasten tabor v Trebnjem. Poleg žužemberškega je bil sobotni trebnjski shod edennajsijsajnejših teh dni. Pred župniščem na obširnem dvorišču se je zbralo na tisoče ljudstva, ki je z največjo odločnostjo protestiralo proti nameram protikrščanskih liberalcev in njih samostojnih zavetnikov. Dr. Mohoričev govor je vsa množica burno odobrvala.

Na vseh shodih, odkoder smo dobili doslej poročila, so navzoči dosedanj pristaši samostojnežev molče ali pa naravnost glasno in voharno odobrvali proteste proti početju sedanjih protikrščanskih in svobodomiselnih močitev v Belgradu. Ljudem so se odprle oči in spregledujejo. Vrste krščanskega ljudstva se jačijo in rastejo. Po deželi gre vihar, ki narašča od dne do dne. Ta vihar bo očistil vso gnilobo, ki se je zbirala doslej na površju politike.

Kot en sam orjaški glas gre iz našega ljudstva: Izvoljeni zastopniki krščanskega ljudstva — v boj, neizprosni boji! Vaša opozicija boji nepopustljiva!

Na Štajerskem se je včeraj in predvčeraj vršilo, po poročilih, ki smo jih prejeli, 40 shodov.

Na Slovenskem se je tedaj ta dva dni vršilo 66 protestnih shodov. Zborovalo je na desettisoče krščanskih mož.

in se bodo morali omejiti samo na delo v sindikatih. Vlada je izdala odlok, s katerim se posameznim sindikatom vračajo zaplenjeni arhivi.

4 milijarde kron primanjkljaja.

Novi davki se obetajo.

LDU Belgrad, 19. marca. (ZNU) Na podlagi dosedanjih podatkov je finančno ministrstvo ugotovilo, da znaša deficit v proračunu za leto 1921-22 okoli 1 milijarde dinarjev. Verjetno je, da se bo ta deficit zmanjšal, ako vrnejo državne oblasti izredne kredite, ki se niso mogli porabiti.

LDU Belgrad, 20. marca. (ZNU) Na

konferenci v finančnem ministrstvu se dela za zmanjšanje projektiranih proračunov posameznih ministrstev. Zdi se, da je kljub vsej varčnosti še vedno deficita okrog ene milijarde in pol. V finančnih krogih obstaja upanje, da se bo poizkusilo z novimi finančnimi viri, da se prepreči deficit v proračunu. (Tedaj, novi davki! Ur.)

Delavski praznik.

V soboto je praznovalo kršč. delavstvo god svojega zaščitnika sv. Jožefa na lep in slovesen način. Kmalu po osmi uri zjutraj so pričeli prihajati v zelo prostorno, sedaj še ne blagoslovljeno cerkev sv. Jožefa delavci in delavke. Na sredi cerkve je stal krasno okrašen oltar s sliko sv. zaščitnika. Sv. mašo je daroval g. Komljanec, kateri je v krasnem govoru orisal pomen praznika za kršč. soc. delavstvo. Med sv. mašo je pel pevski zbor delavk, kar je zelo povzdignilo slovesnost. K sv. obhajilu je pristopilo veliko število delavcev in delavk, ki so s tem podali jasen dokaz, da ni zadosti samo materialna hrana, v delu za dosegu ciljev je treba tudi duševne hrane, katera mora biti tesno združena z Bogom. Po opravljeni službi božji je delavstvo sprejelo prenos sv. Rešnjega Telesa v jezuitsko kapelo.

Ob deseti uri se je vršil v Ljudskem domu shod ljublj. okrožja JSZ. Nastopili so govorniki Zumer, Kremžar, Sušnik in Jeriha. Vsi so povdarjali pomen praznika in rešitev človeštva le potom prenovitve srca in družbe v krščanskem duhu. Tudi delavsko vprašanje ne bo preje rešeno, dokler ta duh ne prežene iz srca duha materializma in sebičnosti.

Srečer se je vršil v konzumni kleti prijazni čajni večer. Tamburašice iz Krekove prosvete, kakor tudi ženski pevski zbor delavk so preskrbeli za pošteno razvedrilo.

Prvo praznovanje godu sv. Jožefa je minilo brez kake agitacije in hrupa. Praznovali smo ga tiho na zunaj. Ni bila to manifestacija števila ali reklame, bila je manifestacija sre, a ta tem bolj slovesna. Z zaupanjem na pomoč našega zaščitnika sv. Jožefa in z željo v srcu, da bi nam Bog dal, da bomo drugo leto praznovali naš praznik še slovesnejše in to tudi že v blagoslovljeni cerkvi sv. Jožefa, smo končali prvi praznik.

DANAŠNJA PREDBORZA.

Zagreb, 21. marca. (Izv.) Današnja predborza notira sledeče kurze: Dunaj 21.50; Italija 565; Berlin 228—229; Praga 188; dolarji 138.

OSMO POGLAVJE.

Egipčanova samotnost in samogovor. Njegov značaj.

Vrniti se moramo za nekaj ur nazaj. Ob prvem svitanju onega dne, ki si ga je Glavk belo zaznamoval, je sedel Egipčan sam in brez spanca na vrhu visokega, piramidastega stolpa, ki se je vzdigoval ob strani njegove hiše. Visok branik okroginokrog je služil kot ograja in je obenem z visokim zidovjem poslopja in mračnim drevjem, ki je obdajalo hišo, skušal odvrnati radovedne oči. Pred njim je stala miza, na kateri je ležal zvitek iz papira, poln tajinstvenih znakov. Na nebu so bledele zvezde in po nerodovitnih gorskih vrhovih so se topile nočne sence; samo nad Vezuvom je počival gost, kapač oblak, ki je zadnje dni nad njegovimi vrhovi postal še bolj tuman in gost. Borla med drevom in nočjo je bila še bolj vidna nad črnim morjem, ki je ležalo mrtvo kakor orjaško jezero, obdano okrog od obale, gde se poraščene vrste iz travjem, izmed katerega se je tupačam svetilo belo zidovje spečih mest.

To je bila ura, ki je bila med vsemi ostalimi najbolj sveta za smelo, starodavno Egipčanovo umetnost, umetnost, ki je hotela brati našo izpremenljivo usodo v zvezdah.

Popisal je bil zvitek, zabeležil čas in znamenje, in se je naslanjajoč ob roko udal mislim, ki mu jih je vzbujalo računanje.

Zopet me zvezde svare! Gotovo mi preti kaka nevarnost! je rekel počasi, »neka velika nenadna nevarnost. Zvezde mi kažejo prav tisto porogljivo grožnjo, kakor so jo nekoč kazale Piru, če se naše kronike ne motijo — temu, ki mu je bilo usojeno, da se je pogajal za vse — a živil ničesar, onemu neumornemu, vznemirjenemu, usodi zapadlemu

Boljševiki uzeli Kronštad.

Poročila iz Rusije poročajo, da so boljševiki 17. t. m. v naskoku vzeli uporno mesto Kronštad. Sovjetska poročila vele, da je drugod v Rusiji mir. Pač pa poročajo iz Pariza, da ruski begunci širijo vesti o uporih v Rusiji. Ta poročila ne bodo najbrže posebno verjetna. Pariški telegram se glasi:

LDU Pariz, 20. marca. (Brezlično) Tukajšnji ruski krogi poročajo o vstaji na Ruskem. Prebivalstvo pokrajine ob Volgi se je vzdignilo in pomorilo komisarje. Tatarji iz Kazana in Astrahana so poslali nad boljševike močne konjeniške oddelke. Ukrajinski ustaši pod vodstvom atamana Strucka se bojujejo z našimi oddelki vred proti sovjetskim četam v Kijevu. V pokrajini med Kijevom in Odeso se bojujejo med seboj čete, katerim načeluje kakih 20 voditeljev.

Minister za use in za — nič!

Belgrad, 21. marca. (Izv.) Počovanje ministra Kukovca na Angleško je bilo v zvezi z večjim posojilom, ki ga je hotela najeti naša vlada v inozemstvu. Ker se dr. Kukovcu ni posrečilo izposlovati to posojilo, bo moralo trgovsko ministrstvo prepustiti sposobenemu možu, sam pa prevzame ministrstvo javnih del.

Socialno gospodarski del ustave.

Iz ustavnega odbora.

Ustavni odbor je v seji dne 18. t. m. nadaljeval razpravo o II. delu ustave, ki vsebuje socialno-gospodarske določbe. Na vrsti je bil člen 12., ki se glasi: »Oderuštvo je prepovedano«. Dr. Šimrak (Jugoslov. klub) je zahteval, naj se v zakonu tudi iz-

E. Bulwer:
Poslednji dnevi v Pompejih.

40

»Si! Hvala bogovom!« Namignila je z roko sužnja, da naj se nekoliko oddalji, ta pa je bil naravno prepričan, da jo je samo kakšna skrb, mogoče v zvezi z Jonino varnostjo, mogla pripeljati do templja, in se je poslušno usedel v mali oddalji na tla. »Pst!« je rekla govorec hitro in tiho. »Ali si v resnici Apecid?«

»Če me res poznaš, ali se ne moreš spominjati mojega obraza?«

»Slepa sem,« je odgovorila Nidija, »moj glas mi je oko, in glas te spozna, vseeno pa mi prišezi, da si v resnici ti.«

»Prisegam pri bogovih, pri svoji desnici in pri lunici.«

»Pst! Tiho govori — pridri bližje — podaj mi roko! Ali poznaš Arbaka — ali si položil svetilce mrtvim pred noge? Oj, mrlja je tvoja roka — vseeno poslušaj! Ali si storil strašno prisego?«

»Kdo pa si ti? Odkod prihajaš, blede dekle?« je rekel Apecid boječe; »ne poznam te; tvoje niso prsi, ki je na njih počivala ta glava; še nikoli te nisem videl.«

»Slišal pa si moj glas; a nič zato, obadva mora biti strah teh spominov. Poslušaj, ti imaš sestro.«

»Govori! Govori! Kaj je z njo?«

»Dobro poznaš gostije mrtvih, neznance — nemara ti godi vdeleževati se jih — ali pa bi ti bilo všeč, da bi se jih vdeležila tudi tvoja sestra, ali bi ti bilo všeč, da bi Arbak bil njen gostitelj?«

»Oj, bogovi, tega se ne upa! Dekle, če me

imaš za norca, trepetaj! Ud za udom te raztrgam.«

»Resnico govorim, mejtem pa ko govorim, je Jona v Arbakovih sobanah — prvičkrat njegov gost. Dobro ti je znano, če je kakšna nevarnost pri tem privikrat! Zdravstvuj! Stori la sem svojo dolžnost!«

»Ostani! Ostani!« je zavpil »svečenik in segel s svojo blede roko preko čela. »Če je to res, kaj, o kaj je storiti, da jo rešimo? Ne bodo me pustili noter. Tudi ne poznam vseh skrivnih hodnikov tistega velikega poslopja. O, Nemeza! Po pravici me kaznuješ!«

»Odpusti ti hočem onega sužnja, ti mi bo di kazipiti in tovariš; popeljem te do skrivnih vrat, zasepečem ti geslo, ki odpre vrata. Vzem mi kako orožje seboj, potrebno utegne biti.«

»Počakaj malo,« je rekel Apecid, odšel v eno od celic ob svetlišču ter se za malo hipov vrnil zavrt v velik plašč, kakor so ga tiste čase vsi sloji močno nosili in ki mu je zakrival sveto oblačilo. »No!« je rekel škrtajoč z zobmi, »ako se je Arbak osmelil — ampak se ne bo! Se ne bo! Čemu bi ga imel na sumu! Ali je tako podel lopov? Še misli ti nočem na to — pa vendar, zolist, temačen zapeljivec je! Oj, bogovi, čuvajte jo! — Tiho! Ali so bogovi? Da, vsaj eno božanstvo je, čegar glasu se moram odzvati in to je maskevanje!«

Mrmrajoč te zmedene besede je Apecid v spremstvu svoje tihe, slepe spremljevalke hitel po popolnoma samotnih potih proti Egipčanovi hiši.

Suženj, ki ga je Nidija tako iznenada odpustila, je skomizgnil z ramo, zamrmral nek zagovor in je nerad odkrevsal proti svojemu kubikulu.

razi, da je oderuštvo kaznjivo. Dr. Miladinović je pojasnil, da bo o kaznivosti in pa kazni govoril kazenski zakon. Nato je bil člen z večino glasov sprejet. — 13. člen govori o osebnih lastninah in nje omejitvah. V razpravi se oglašajo govorniki vseh strank. Dr. Gosar predlaga, naj se razlastitev zasebne lastnine dopušča v splošnem interesu ter naj podrobne določbe predpiše poseben zakon. Pri glasovanju je bilo sprejeto naslednje besedilo po vladnem načrtu: »Svojina je zajamčena. Iz svojine izhajajo tudi obveznosti. Njena uporaba ne sme biti na škodo države. Vsebinska, obseg in omejitve zasebne lastnine se uredi z zakonom. Ekspropriacija zasebne imovine v splošnem interesu je dopuščena na podlagi zakona proti pravični odškodnini.« — Nato je bil z večino glasov sprejet 14. člen, ki se glasi: »Fidejkomisi se ukinejo, razen za splošno-koristne namene. Z zakonom se uredi, v katerih slučajih se ustanove po izpremenjenih razmerah izpremenijo.« — 15. člen govori o davkih na zapuščino. Dr. Šimrta izjavi v imenu Jugoslov. kluba, da država nima nobene pravice do zapuščine, kadar le-ta ne presega minimalne potrebe za življenje. Dalje zahteva, naj se uvede predvsem progresivni davek na rente od zemljišč, a po potrebi tudi progresivni davek na dohodke od dela. V enakem smislu je govoril tudi poslanec Jugoslov. kluba dr. Dulibič. Vlada je pristala in se glasi 15. člen, ki je bil sprejet z večino glasov, tako-le: »Z zakonom o davku na zapuščino se ima zagotoviti državi delež pri zapuščini oziroma se pri tem na stanje sorodstva med dediči in umrlim in na vrednost zapuščine.« — 16. člen, ki je bil sprejet z večino glasov, se glasi: »Odvzemanje vozništvu in drugih potreb za vojsko se vrši samo proti pravični odškodnini.« — Členi 17., 18. in 19. se odgodijo, ker so v zvezi z agrarno reformo, katero vprašanje še ni rešeno. — Na zahtevo naših govornikov je vlada pristala na izpremembo člena 20., ki se po sprejetem besedilu glasi sedaj takole: »Zasebni veliki gozdni kompleksi se razlašajo z zakonom in preidejo v last države ali samoupravnih oblasti. Z zakonom se uredi, koliko gozdnih veleposesev more biti svojina drugih javno-upravnih edinic, ki že obstajajo ali se ustanove. Prava gozdnih zemljišč, katerih pogozdovanje zahtevajo klimatski in kulturni oziri, preidejo prav tako po zakonu o ekspropriaciji v last države ali samoupravnih oblasti, v kolikor se pogozdovanje ne more izvesti na drug način. Gozdovi in pravice gozdnih zemljišč brez ozira na velikost, katere so fuje države podarile posameznim osebam, preidejo po zakonu v državno ali občinsko last brez odškodnine prizadetim osebam. Zakon o šumah določi pogoje, po katerih bodo poljedelci mogli izkoriščati državna gozdnata posestva v sekanje lesa za zgradbo in kurivo in za pašo svoje živine.« — Člen 21., ki je bil sprejet z večino glasov, se glasi: »Država skrbi za grajenje in vzdrževanje vseh prometnih sredstev, kjerkoli zahtevajo so splošni interesi.«

Žalna manifestacija.

V LJUBLJANI.

Tržaško italijanstvo je v nedeljo, na dan palm proslavljalo aneksijo. Proslava je bila prirejena z največjim zunanjim bleškom in pompom.

V protest proti aneksiji je Ljubljana priredila na Kongresnem trgu pred univerzo — žalno manifestacijo. Tiho, brez fanfar in hrupa so se ob 10. uri dopoldne zbrala na trgu vsa ljubljanska kulturna društva, došla je številna šolska mladina. Združena pevska društva so pod vodstvom ravnatelja g. Mateja Hubada zapela »Morje adrijsko«, katera pesem je globoko odmevala po tistem, v spomladanskem solncu bleščečem trgu. Tajnik »Gospodarskega Zvona« dr. V. Rožič je nato imel jedrnat, ognjevit govor, povdarjajoč krivice in zločine, povzročene po sanžermenski in rapalski pogodbi našim najboljšim bratom. Njegov govor je bil z viharim odobravanjem sprejet. Dalje so govorili poslanec Bradtner, dobrovoljec Šlajmer in akademik Ude (koroški dobrovoljec). Pevski zbor je zapel še več pesmi, nakar so slovesno položili temeljni kamen za bodoči spomenik zaslužnjem bratom, mramornato ploščo z napisom »20. III. 1921. Zasedenemu ozemlju.«

Žalna manifestacija je mirno in momentu dostojno končala. Manifestacije se je udeležilo okoli 10.000 oseb. Manifestaciji so prisostvovali v Ljubljani navzoči Čehi: senator Štátný in poslanec Spátný ter še drugi.

Popoldne ob dveh pa se je vršila žalna manifestacija slovenskih žena in pa obenem ustanovni občni zbor »Kola slovenskih sester«. Dvorana »Narodnega doma« je bila polna.

V ZAGREBU.

V Zagrebu je Jadranski zbor organiziral veliko protestno manifestacijo. Ob 10. uri dopolne se je z Wilsonovega trga razvil manifestacijski sprevod, ki je korakal po ulicah molče. Ko se je vrnil na Wilsonov trg, je imel nagovor podžupan Kuntak, ki

je naslovil na podjarmljene brate besede sočutja in zagotovila, da jih ne bomo nikdar zapustili. — Po sprevodu se je v veliki saborski dvorani vršila ustanov. skupščina glavne podružnice »Jugoslovanske Matice« v Zagrebu. Regenta je zastopal ban dr. Tomljenović, navzoči so bili zastopniki vseh glavnih podružnic. Predsedoval je prof. dr. Fran Ilesić, ki je imel pozdravni govor. Nato so govorili ban dr. Tomljenović, ki je sporočil regentove pozdrave, dr. Božo Marković, ki je obžaloval, da se državi ni dal naziv Jugoslavija, ki bi najbolje izražal našo edinstvo in naša enotna stremjenja, in dr. Ivo Mogorović. Pri volitvi odbora je bil izvoljen za predsednika dr. Živko Petričić, za podpredsednika vseučilišni profesor dr. Fran Ilesić. Zbor je poslal regentu pozdravno brzojavko.

V MARIBORU.

V Mariboru so bila vsa javna poslopja zavita v črno. Dopoldne se je vršil veličasten shod na Glavnem vrgu, ki ga je otvoril predsednik mariborske podružnice »Jugoslovanske Matice« pr. Ribarič. Govoril je g. Djuro Džamonja, za njim pa profesor dr. Fran Kovačič, ki je zahteval troje za doseg naših končnih ciljev: delo, varčnost in red. Pevski zbor je zapel več pesmi, nakar se je vršil veličasten obhod po mestu. Vsa prireditve se je izvršila na najlepši način brez vseh pripetljivajev.

BELGRAJSKE SPLETKE.

Belgrad, 21. marca. (Izv.) Sporazum z muslimani še vedno ni definitivni, ker ga demokratski klub ni odobril. V klubu obstoji velika opozicija proti izplačanju velikih svot za glasove begov. Zato se demokratski trudijo na vse načine, da bi pridobili zemljoradnike za vstop v vlado.

LDU Belgrad, 19. marca. (ZNU) Ker je z vstopom novih skupin v vladno večino ustvarjena potreba preosnove vlade, se je ministrski svet včeraj posvetoval, na kak način bi izpopolnil ministrske listnice. V političnih krogih se govori, da bo dobil ministrstvo za trgovino in industrijo poslanec dr. Mehmed Spaho, dr. Kukovec pa bi prevzel ministrstvo za javna dela. Minister za kmetijstvo bi postal posl. Pucelj, medtem ko bi dr. Velizar Janković prevzel ministrstvo za vere, ministrstvo za narodno zdravje pa ima dobiti dr. Karamehmedović. Kar se tiče bosenske vlade, pristajajo muslimani na to, da postane predsednik posl. Gjurgjevič. Ne strinjajo se pa s tem, da bi postal načelnik predsedstvene pisarne sarajevske vlade g. Hasan Begović.

ZAVAROVALNINA ZA PADLIH AMERIŠKIM VOJAKI.

LDU Belgrad, 19. marca. (ZNU) Ameriško vojno ministrstvo poroča preko naše ministrstva za zunanje stvari, da se morajo podatki o zavarovanju ameriških delavcev, naših državljanov, ki so padli na zapadni fronti, izpolniti pri sodiščih in izpolnjeni vrniti ameriškem vojnemu ministrstvu v svrhu izplačila zavarovalnine. — Vsak naš državljan, čigar sin je kot ameriški vojak padel v bivši vojni, bo dobil zavarovalnino v znesku 10.000 dolarjev, to je okoli 370.000 dinarjev.

Politični dogodki.

+ Še judom se gnjusi. Po dunajskih listih posnemamo: Pred kratkim je »Nemška družba za znanost in umetnost« v Brnu, v kateri je poleg nekaj liberalnih Nemcev večina judov, povabila dunajskega socialnega demokrata Leuthnerja, da ji predava o sv. pismu. Ta Leuthner pa ni nihče drugi nego socialistični časnikarski mazač, ki v »Arbeiter-Zeitung« za vsak katoliški praznik napiše blasfemični bezniki napad na vero in verske običaje. Tudi na predavanju v Brnu se Leuthner ni povzpelo do višjega umevanja verskega vprašanja in je govoril o sv. pismu in zlasti o evangeliju tako, da se je zgñjusilo celo navzočim židom. Med temi sta bila tudi dva rabinca. Eden teh — dr. Schütz — je sklical par dni po Leuthnerjevem »predavanju« protestni shod, na katerem je obratunal s socialističnim protiverskim zagrizenost na zaslužen način. Rekel je, da je Leuthner »obseden od blaznega sovraštva proti sv. pismu«, kar da sledi že iz njegovega imena. Dr. Schütz je nato napisal na tablo ime Leuthner s hebrejskimi črkami, kar da tri besede: Krik, blato, demon! Leuthner je od demona obseden in hoče Božanstvo s krikom potegniti v blato! Sicer pa, je zaključil dr. Schütz, je dobil zanesljive vesti, da Leuthner v resnici bolehal na umu. — Taki so torej zagrizeni nasprotniki cerkve: izkvarjenci in blazniki. Takim slede tisti, ki po socialističnih in liberalnih listih pobirajo ostudne protiverske odpadke.

+ Zmerom lepše. V Nemčiji in Avstriji se je pod socialnodemokratskim pokroviteljstvom uvedel boj za odpravo vseh kazenskih zakonov, ki prepovedujejo deomotor po spočetju. Materialisti gredo sedaj še za nekaj korakov dalje in zahtevajo, da se morajo vsi neozdravljivo umobolni enostavno umoriti; umori naj se ob

porodu tudi otrok, ako je to potrebno za ohranitev materinega življenja. (Dr. Binding in dr. Hoche v »Die Tat«, 8. zvezek.) Od tega ni daleč do zahteve, da se umori sploh vsak, ki ga zdravniki proglašajo za neozdravljivega, da se tako družba reši mučnega in z velikimi stroški združenega bremena. Časi poganstva se povračajo.

Dnevni dogodki.

— Trgovski nastavljenici. Že se sliši, kako nam nameravajo odtrgati naš osemurni delavnik. Trgovski gremij v Ptujju je sklenil pred kakimi šestimi meseci, naj bodo vse trgovine ob nedeljah odprte. Ne, ne bodo nam gospodje diktirali, koliko jim moramo delati. Saj nas še niti vprašali niso, ali bomo delali in izpolnjevali njihove sklepe. Saj tudi oni nas ne vprašajo, če smo s plačo zadovoljni ali ne. Zato pa tovariši, takoj na delo, takoj si poiščimo tisto moč, tisto silo, katere bi naj preprečila sklep onih, ki nas hočejo na »sak način uničiti. — Trgovski nastavljenec.

— Delegacija ministrstva financ v Ljubljani objavlja uradno: Gospod finančni minister je z odločbo D. br. 1831 z dne 12. marca 1921 odredil: 1. da je do nadaljnjega odredbe prepovedan izvoz obveznic in kuponov predvojnih posojil kraljevine Srbije iz ozemlja naše kraljevine in 2. da se vsako protivno postopanje kaznuje po členu 181 finančnega zakona za leto 1920-21.

— 10 par nagrade poštnim uradnikom. Generalna direkcija za pošto in brzojav je predlagala, naj se uradnikom izplača po 10 par od vsakega zaboja v svrhu hitrejše ekspedicije.

— Podpora za Koroško Belo. Predsednik deželne vlade dr. Baltič je obiskal v soboto Koroško Belo, da si je ogledal tam na licu mesta poškodbe po požaru, nastalem vsled bomb, ki so jih vrgli Italijani za časa svetovne vojne, in je zagotovil občanarjem v zmislu sklepa zadnje seje deželne vlade izdatno vladno podporo v olajšanje socialne bede v tamošnji občini.

— Policijske omejitve za ruske begunce. Notranje ministrstvo v Belgradu je izdalo naredbo, s katero se ostro omejuje selitvena in potovalna svoboda ruskih beguncev. Noben ruski begunec se ne sme preseliti iz kraja, kjer mu je oblast določila bivališče. Za vsako potovanje, ki mora biti dokazano nujno, mora begunec prositi politično oblast za polno dovoljenje; ta dovoljenja morejo veljati največ 15 dni. Te omejitve ne veljajo za službene predstavitelje ruskih beguncev in njih uradnike, ki potujejo po službenih opravkih in imajo pri sebi legitimacijo.

— Umrla je v Škofji Loki dne 20. t. m. v starosti 77 let gospodična Marija Karlin, sestra bivšega tržaškega škofa Andreja Karlina. R. I. P.

— Požar na Šmarni gori. Na sv. Jožefa dan popoldne se je pri Marijinem stolcu vnela trava po neprevidnosti nekega izletnika. Požar se je zelo razširil in je požgal obsežen gozdni kompleks.

— Tatvine pri Bistri v Domžalah. Ker sta v tovarni »Bistra« v Domžalah kradla vreče, sta bila obsojena Gregor Jazbec in Viktor Ovca vsak na 6 tednov ječe, Jožef Janežič pa na 3 tedne ječe, ker si je pridobil ukradene vreče.

— Tatinska družba v Višnji gori. Tekom enega leta so bile zelo številne tatvine v višnjegorskem okraju. Raznim posestnikom so drzni vlomilci pobrali za 17.000 K perila in obleke. Orožniki so slednjič izsledili šestčlansko tatinsko družbo, kateri je načeloval Miha Mulc. Vsa družba je sedaj pod ključem.

— Neplačana vožnja. Ker se je peljal brez voznega listka s tovrnim vlakom z Laz v Zalog, se bo moral pred sodiščem zagovarjati Iv. Kočar iz D. M. v Polju.

Naša društva.

d Kamnik. Na praznik sv. Jožefa se je pričel pri nas dvodnevni poučni tečaj za fante. Tečaj je priredil dekanjski odbor SKSZ v Kamniku pod vodstvom č. g. p. Bernarda. Oba dneva je bila udeležba povprečno 50 tečajnikov. Ob zaključku tečaja je ponovil kamniški »Oreč« telovadno akademijo, ki je jako lepo uspešno in pokazala velik napredek pa tudi trdno voljo fantov do vztrajnega dela. Le žal, da je bilo na tečaju samem kamniških Orlov prav malo (trije v dveh dneh). Pozdignimo se tudi v višine duha! Na splošno je tečaj dobro potekel. Med odmori pri telovadbi nas je presenetil pevski zbor izobraževal. društva iz Nevelj s šestimi pesmicami. Delavstvo iz Mengša in Domžal smo pogrešali v nedeljo na tečaju, ravnotako tudi od marsikod drugih. To je malomarnost. V bodoče bo treba bolj paziti. — Pričakujemo še več takih tečajev, priporočali pa bi, da bi se vršili tudi tečaji za izbrane organizatorje, koji bodo pomen tečaja znali še bolj ceniti.

d Šentpetersko prosvetno društvo. V ponedeljek, dne 21. t. m. točno ob 8. uri zvečer društveno predavanje. Vstop prost.

Ljubljanski dogodki.

lj Prijeti vlomilci. Kriminalni organi ljubljanske policije so po dolgem in obširnem zasledovanju prijeli drzno tržaško »svedrovsko družbo«, ki je vlomila v manufakturno trgovino Svab in Bizjak ter odnesla blaga za 80.000 K. Stražnik Čuk pa je pravočasno zalotil vlomilce, ki so pa po begnili in blago pustili ob Ljubljanici. Sedaj so jih prijeli in sicer neko žensko, mater treh otrok in dva možka. Njih zaslišanje je trajalo celo noč. Bili so zelo dramatični prizori, ko je ženska slednjič vendar priznala vlom.

lj Usodni ključ. I. oddelku ljubljanske kriminalne policije se je posrečilo izslediti in zapreti troperesno deteljico, o kateri policija sodi, da je izvedla zadnje velike vleme v ljubljanskih trgovinah. Vlomilci so postopali pri svojih vlomih zelo previdno in niso puščali nobene sledi za seboj. Pri vladu, izvedenem v trgovini Svab & Bizjak so pa storili napako, da so pozabili ključ, katerega so našli kriminalni organi. Kriminalni oddelek je na to ključno noč in dan, dokler ni ugotovil, kateri klicavničar je ključ izdelal in kdo ga je naročil. Dognalo se je, da ga je naročila in prišla po njega neka ženska. Znan je bil policiji samo osebni popis ženske. Organi g. polic. okrajnega nadzornika Habeta so ponoči in podnevi delali, da izsledijo žensko. Njeno stanovanje je ugotovil g. Močan, ki je pristal na preži g. Kozmino, kateri je končno žensko ustavil in odpeljal seboj v priazne policijske zapore, v katerih je g. Habeta priznala, da je sodelovala pri nekem vladu in povedala tudi, kdo so bili njeni tovariši, od katerih eden je že sedel v policijskih zaporih, ker ga je aretirala državna varnostna straža nekega dne zgodaj jutraj, ker se je sumljivo obnašal. Državna varnostna straža je prišla še tretjega tovariša vlomilske trojice, tako da sede zdaj skupaj Marija Švagelj, Franc Meršnik in Jakob Turko.

lj Mlade sladkosnedke. Med mlado šolsko mladino so v zadnjem času številni slučaji tatvin. Sladkosneda deca jemlje doma svojim staršem denar, visoke vsote, ter kupuje pri branjevkah razne sladkarije in bonbone. Tako je sedaj policija odkrila slučaj 11 letne Rozike H., učenke v Udmatu, ki je svoji materi vdovici vzela 4000 K in jih s svojimi prijateljicami »zapravila«. Pozneje je začela Rozika jemati materi razno obleko, perilo in čevlje. Te stvari je znosila 62 letni branjevki Mariji Knez, za kar ji je ta dala sladkarije. Rozika je mater oškodovala za 4800 kron. Branjevko so zaprli.

lj Razbit napis. Stražnik Ivan Gec je opazil te dni, da je bil tekem noči razbit napis odvetnika dr. pl. Wurzbacha pred Škofjo in preplepen z napisom: »Doli s Švabi!« Ta čin so izvršili gotovi ponočnjaki, ki so mislili, da so s tem napravili bogve kako narodno junaštvo.

lj Tatvina pri aeroplanski eskadri. Iv. Gajšek iz Celja je ukradel, ko je služil pri aeroplanski eskadri v Ljubljani, za 3000 K železa in ga prodal. Deželno sodišče v Ljubljani mu je prisodilo zato 2 meseca ječe.

lj Incidenti. Na športnem prostoru so včeraj zabranili tekmo Ilirija: Rapid. Tudi »Kinu« niso dovolili igrati. Zvečer je neka mladina pripravljala napad na opero. Policija je bila zelo ojačena.

lj Ovađena posestnika. Nedavno je ljubljanska policija izvedla pogon po hlevih raznih posestnikov v Zgornji Šiški. Ker sta posestnika Fran Bahor in Ivan Zalelet prenočevala v svojih hlevih več postopavev brez policijske priglasitve, sta ovađena okr. sodišču.

lj Skesana tatica. Dijakinji Rozi Povše je bil meseca februarja ukraden nov 2000 kron vreden kostum. Nekega dne je pa dobila g. Povšetova pismo, da je vzela kostum njena nekdanja prijateljica in da je obleka pri g. Reichu v barvariji. Pismu je bil priložen tudi listek, s katerim se je reš pri g. Reichu ukradena obleka dvignila.

lj Ukraden psiček. Krže štefki je bil v Trnovskem pristanu ukraden majhen, 1 tednov star psiček.

lj Tatvina na železnici. 99 novih prarov je bilo ukradenih na glavnem kolodvoru. Južna železnica trpi škode 6840 kron.

Širite »NOVI ČAS«

»S krampom in gorjačo« in »Obljubljena dežela Socialija« vam najbolje povesta, kaj in kako bi bilo, če se komunizem in socializem razpaseta v naši državi. Prva brošura stane 7 K, druga 2 K. Razpošilja jih »Katoliška Liga«, Ljubljana, Poljanski nasip 10. Istotam dobite A. Komljanec »Jugoslovanska Strokovna zveza« (6 K), »Ajmo mi Sokolci« (5.50 K), »Zločin nad domovino« (K 4.—). Pri večjem naročilu popust.

Odgovorni urednik Anton Marinček.

Izdaja konzorcij »Novega Časa«.

Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.